

Dichten over bordelen en platanen achter taxistuur

Hersenzalf heet de eerste dichtbundel van Maarten van den Berg, de Maastrichtse kunstenaar die 's nachts taxi rijdt. Voor brood op de plank waarbij de inspiratie voor gedichten mooi meegenomen is.

MAASTRICHT
DOOR JANINE LEUNESSEN

Zijn titel 'taxidichter' draagt Maarten van den Berg gewillig maar de 37-jarige Maastrichtenaar is toch vooral beeldend kunstenaar. Alleen verdient het kunstenaarsvak ondanks het academisch papertje te weinig om drie kindermonden te voeden. Zeven jaar geleden - na het opdoeken van zijn eigen interieurbedrijfje - is hij louter voor de duiten taxi gaan rijden. Voor diezelfde reden koos hij voor de nachtritten.

De combinatie kunstenaar en taxichauffeur is voor Van den Berg een vruchtbare gebleken. Vorig jaar zijn regels uit zijn gedicht 'Ruiters van de stad' over taxichauffeurs in de stoepbrand bij de taxistandplaats op de Markt gebeeld, bij wijze van kunstwerk. Nu ligt zijn eerste dichtbundel 'Hersenzalf' - gemarkeerd met een eigen houten beeldhouwwerk - trots op tafel. Klaar voor de presentatie, morgen in café Metamorfose.

Het zelfstandige en individuele van het taxivak bevalt de kunstenaar prima en het 'verstand-op-nul-en-rijden-maar' laat mooi ruimte over voor zijn creatieve geest. „Het dichten heeft zich in de taxi ontwikkeld. Het werk is geestelijk weinig spannend. Daarbij heb je als taxichauffeur veel dooie tijd. Vooral in het begin van de week.”

Maar zo als met alle goede ingevingen en *Alta-erlebnissen* komen die op rare en ongewenste momenten. Juist als er een klant op de achterbank zit. „Dan is het snel onder het rijden iets opschrijven, desnoods op de ritstaat.”

De taxi is voor het dichtwerk van Van den Berg niet broodnodig geweest. „Zo'n dertig procent heeft direct of zijdelings met het taxi rijden te maken. Zeker vinden velen een dichtende taxichauffeur interessant. Ik leef in een wereld die niet iedereen kent. Ik schrijf wat ik zie. Het inspireert zeer zeker maar ik heb de taxi niet nodig om te kunnen dichten. Maar mijn leven is zoals het is. Ik wil dicht bij huis schrijven, dichten over wat mij beweegt.”

Zonder de nachtritten zou hij nooit de morgenstond zo vaak hebben zien komen en hem in-

Maarten van den Berg geeft via zijn gedichten een kijkje in de taxiwereld. foto Johannes Timmermans

spireerde tot het gedicht 'Loslaten'. *de nacht ziet vaal, / oogt alweer versleten, / de morgen vlijmt, / groot verse adem, / stikt warme lucht / als kleine tranen. / ik oefen de noodzaak / los te laten.*

Zonder de nachtritten met het onherroepelijk samengaan van het nachtleven zou nooit het gedicht 'Toveren' zijn ontstaan

waar hij platyrisch dicht over het vertoeven met zijn vakwerkbroeders in goedkope hollen: *wij slempen, kwinken, laten ons verleiden, / geven barmseisjes de schuld, / wij fetteren elkaar voortdurend / tot men de holerpoorten sluit / en wachten daarna rustig buiten / tot een eerste kerkklok luïdt, / dan toveren wij braakballen, / kotsen met precisie en spugen accurraat, / zo laten wij elk ge-*

lag markeren, mengt / ons maagsap, zijn braakgronden bepaald...

Zonder de nachtritten geen woonwagewoners op de achterbank die hem inspireerde tot het rauwe 'Vinkenslagers'. Geen gedicht over het leven rond stadplatanen, in het bijzonder die van de markt. Zonder de taxi geen contact met Marokkaanse jongens die hem

even meemenen in hun levettje. Zonder die ritten vanaf de Kruisberg naar Maastricht - waar de chauffeur de stad languit in het Maasdal ziet liggen - geen 'Bloedband': *je fiere borst zucht zwak, / moe van mergelwinnig / zijn blokkereks vertrokken...*

Zonder de nachtritten geen gang naar bordelen in de Lim-

burgse Heuvelland waar het tragikomische gedicht 's maandags gesloten' over verhaalt. Over de 'maagden van Ingber' met werknamen als Nadia, Tiffany, Ellen en Shirley. Met strofen als *zij veinzen een doktersroman, shuizen met loensende ogen, tong op de tanden... schuilend naast rubber, hoort het / de mannen heldendaden dromen...* zet hij de 'maagden boerderij achter oude vruchtenbomen' op het netvies van de lezer.

Waarom noemt hij prostituees maagden? Van den Berg: „Voor de mannen zijn het maagden. Zij willen niet weten wat de dames daarvoor hebben gedaan. Zij zijn de eerste. Sommige mannen gaan expres vroeg om als eerste die avond te zijn. Dan zijn de dames nog fris.”

Er klinkt in de mond én in het gedicht van Van den Berg respect voor de prostituees. Hij noemt ze in 'Hersenzalf' zelfs engelen. „Ik heb echt respect voor die meiden wat ze daar klaarspelen. Het toneelstuk dat ze zo overtuigend opvoeren. Ik heb geen waardeoordeel. Niet over de vrouwen en niet over de mannen. Wie ben ik om te zeggen dat het fout is om naar de hoeren te gaan. Zonder hen zou het in de wereld een stuk agressiever zijn.”

Is hij in een bordeel nooit verleid tot lichamelijke contact? „Nee”, klinkt het beslist. „Ze hebben het wel geprobeerd. En ze zijn echt goed. Maar ik kijk dwars door die plastic façade heen. Het is zo nep.”

Het liefst zou Van den Berg de hele dag wijden aan de kunst. Beelden houden uit hout, dichten. Maar het uurloon van een beeldhouwer is bijna gelijk aan vrijwilligerswerk en „van dichten is nooit iemand rijk geworden”. Hij heeft in 2003 zichzelf acht jaar gegeven om de beeldende kunst en schrijven tot een succes te maken. Hij is aardig op weg. Zijn woorden staan al in steen gebeeld en zijn gedichten zijn gebundeld. Dat gebeurt meestal omgekeerd en menig dichter is al blij met één gedicht in druk.

Nu nog zijn bundel verkopen. „Ach, als iemand bij het lezen van mijn gedichten een klik maakt, ik beroering kan wekken of voor ontroering kan zorgen, is mijn doel bereikt”, relateert hij. „Ik wil verzachten, troost bieden. Daarbij heb ik net als zoveel kunstenaars de drang om geschiedenis te schrijven. Mensen maken kinderen om te overleven; kunstenaars maken kunst om zich onsterfelijk te maken. Als mensen één gedicht van mij over honderd jaar nog kennen, dan kan ik bij wijze van spreken op de bank gaan zitten.”

Hersenzalf (9,50 euro) is uitgegeven door Uitgeverij Gianni.